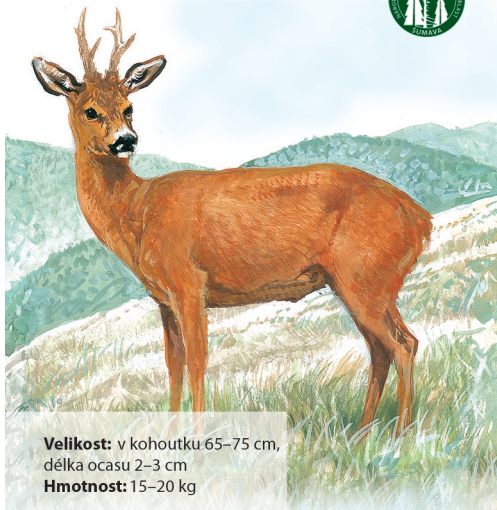

Světlem šumarské přírody

Velikost: v kohoutku 65–75 cm,
délka ocasu 2–3 cm
Hmotnost: 15–20 kg

Srniec obecný
Capreolus capreolus
Reh / European roe deer

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 120–180 cm,
výška v kohoutku 55–100 cm
Hmotnost: 40–200 kg

Prase divoké
Sus scrofa
Wildschwein / Wild boar

Světlem šumarské přírody

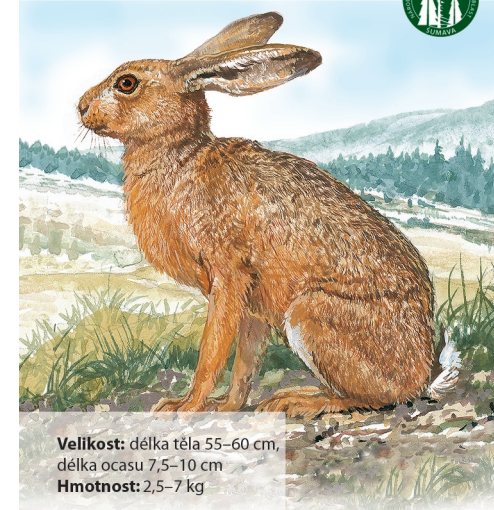

Velikost: délka těla 50–80 cm,
výška v kohoutku 35–40 cm,
délka ocasu 30–45 cm,
Hmotnost: 3–10 kg

Liška obecná
Vulpes vulpes
Rotfuchs / Red fox

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 55–60 cm,
délka ocasu 7,5–10 cm
Hmotnost: 2,5–7 kg

Zajíc polní
Lepus europaeus
Feldhase / Brown hare

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 41–52 mm,
délka ocasu 37–55 mm
Hmotnost: 5–11,5 g

Netopýr ušatý
Plecotus auritus
Braunes Langohr / Brown long-eared bat

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 66–86 mm,
délka ocasu 63–79 mm
Hmotnost: 12–30 g

Plíšk lískový
Muscardinus avellanarius
Haselmaus / Common dormouse

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 90–123 mm,
délka ocasu 87–127 mm
Hmotnost: 18–45 g

Myšice lesní
Apodemus flavicollis
Gelbhalsmaus / Yellow-necked mouse

Světlem šumarské přírody

Velikost: délka těla 60–80 mm,
délka ocasu 53–70 mm
Hmotnost: 5–14 g

Rejsek horský
Sorex alpinus
Alpenspitzmaus / Alpine shrew

Název: Zajíc polní

Třída: savci **Řád:** zajíci **Čeleď:** zajícovití

Mládata: Samice mívá 2–3 vrhy s 2–5 mláďaty, která přicházejí na svět osrstěná a vidoucí. U samice se drží pouze 2–3 dny, poté se 3 týdny vracejí pouze na kojení. Zvláštností u zajíce je opětovné oplození v době březosti (tzv. superfetace).

Délka života: 8–12 let.

Potrava: Výlučně rostlinná potrava podle celoroční nabídky. V zimě okusuje letorosty a ohryzává kůru listnatých dřevin, příležitostně konzumuje různé dužnaté plody a semena. Zpravidla vystačí s vodou obsaženou v přijímané potravě.

Popis: Zajíc polní má protáhlé tělo, oválnou hlavu s nápadně dlouhými ušními boltci. Zadní končetiny jsou podstatně delší než přední. Srst je skořicově hnědá, boky jsou světle hnědé a břicho téměř bílé. Tmavá je také svrchní strana krátkého ocasu. Zajíc žije samotářským způsobem života, pouze v době páření je možné spatřit více jedinců pohromadě. Obvykle přes den odpočívá a teprve se soumrakem vychází z úkrytu.

Rozšíření: Je rozšířený na celém území ČR. Zdržuje se na polích, loukách, úhorech, mezích, stráních a větrolamech, případně sadech. Vyhovují mu také okraje lesů, vyskytuje se až po horní hranici lesa, a to i uprostřed velkých lesních celků, jako je Šumava.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Liška obecná

Třída: savci **Řád:** šelmy **Čeleď:** psovití

Mládata: Říje probíhá od ledna do března a po 52–53 dnech březosti rodí samice v březnu až květnu obvykle 4–5 (3–10) mláďat. Osamostatňuje se po 3 měsících.

Délka života: V našich podmínkách se dožívá okolo 8 let.

Potrava: Hlavní složku potravy tvoří drobní hlodavci, hmyz či měkkýši, lesní plody a jiná rostlinná potrava. Nepohrdne ani mršinou, v zimě či v období péče o mláďata může lovit zajíce, srnčata, bažanty, kachny či domácí drůbež.

Popis: Liška je štíhlá psovitá šelma s poměrně dlouhými špičatýma ušima a dlouhým huňatým ocasem. Srst je obvykle na většině těla rezavá, dolní část obličje, břicho a konec ocasu jsou žlutobílé, nohy a uši na konci černé. Kromě této barevné kombinace se v přírodě vyskytují ještě dvě další, tzv. stříbrná a černá. Liščí nora slouží jako úkryt a prostor pro vyvádění mláďat. Žije samotářským způsobem. Pouze v místech vysoké populační hustoty žijí lišky i ve skupinách.

Rozšíření: Liška obecná je nejrozšířenější velkou šelmou České republiky. Přednostně obývá lesní komplexy a zalesněné plochy v otevřeně krajině. Na Šumavě byla pozorována i na vrcholu Plechého a Jezerní hory –ve výškách 1300 m n. m.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Prase divoké

Třída: savci **Řád:** sudokopytníci **Čeleď:** prasatovití

Mládata: Samice rodí jednu ročně v březnu až květnu 4–7 (2–13) mláďat. Mláďata jsou 1. měsíc rezavá až žlutohnědá s podélně světlými proužky.

Délka života: V zajetí 15–20 let, v přírodě méně.

Potrava: Prase divoké je typický všežravec. Požírá trávu, hlavy, ořechy, různé bobule, mršiny, kořeny, odpadky, hmyz, malé plazy.

Popis: Vzhledem k velikosti těla má prase divoké nápadně velkou hlavu a krátké končetiny. Protáhlá hlava přechází v pohyblivý a lysý rypák. Srst tvoří husté štětiny, které ho chrání před nepříznivými vlivy. Během zimy je srst výrazněji hustší a tmavší. Mezi další nápadné znaky prasete divokého patří čtyři výrazné trojhranné špičáky, jež se při dorůstání zahýbají vzhůru. Slouží hlavně jako účinná zbraň při soubojích. Spodní špičáky kňourů myslivci nazývají „páráky“ a menší, horní špičáky „klektáky“. U samic jsou viditelné menší. Prase divoké má skvěle vyvinutý čich a sluch, jeho nejhůře vyvinutým smyslem je zrak. Je aktivní zejména v noci, den tráví většinou odpočinkem. Žije obvykle ve skupinách, které průměrně čítají 20 jedinců. Výjimkou jsou staří samci, kteří žijí samotářsky.

Rozšíření: Obývá celé území ČR. Především v polohách 200–600 m n. m. V létě vystupuje i nad hranici lesa (např. Šumava).

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Srnec obecný

Třída: savci **Řád:** sudokopytníci **Čeleď:** jelenovití

Mládata: V polovině července začínají samci bojovat o přížeň samic. Do listopadu se zárodek prakticky nevyvíjí (latentní březost). V květnu až červnu rodí srna obvykle jedno, někdy dvě hnědá, bíle skvrnitá mláďata (srnčata).

Délka života: Ve volné přírodě se dožívá max. 10 let.

Potrava: Nejrůznější byliny, občas také různé plody.

Popis: Srst srnce obecného má rezavo-červený odstín, na zimu narůstá srst, která je daleko tmavší. Samci mají parůžky, které mohou dorůstat až do délky 25 cm. Od října až do prosince srnci parůžky shazují, na jaře příštího roku jim narůstají nové, které jsou zpočátku pokryté sametovou vrstvou, která se nazývá lýčí a vyživuje parůžek při vývoji a růstu. Po dokončení vývoje parůžků srnec vytlouká – zbavuje parůžky odumřelého lýčí otíráním o slabé kmínky stromů. Srncí paroží může být zašpičatělé, ale může mít i 4–6 výsad. Podle počtu výsad se jedná o špičáka, vidláka, šesteráka a výjimečně osmeráka (čtyři výsady na jednom parůžku). Srnec obecný je relativně plachý, často se ozývá zvukem podobným psímu štěknutí. V období nouze se srncí zvěř sdružuje do stád.

Rozšíření: Obývá prakticky celou Evropu. V České republice se jedná o nejhojnějšího sudokopytníka.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Rejsek horský

Třída: savci **Řád:** hmyzožravci **Čeleď:** rejskovití

Mládata: Během roku mívá jeden až dva vrhy s 5–6 (nejvýše 9) mláďaty. U samice zůstávají asi 3 týdny.

Délka života: asi 1, 5 roku.

Potrava: Bezobratlí živočichové (žížaly, plži, stonožky, larvy hmyzu, pavouci, sekáči, chvostokosci).

Popis: Rejsek horský má delší ocas než rejsek obecný. Jeho srst je šedočerná, břišní strana je světlejší než hřbet a boky. Ocas je svrchu tmavý a vespod světlý. Má relativně velké zadní tlapy, které jsou bílé až slabě narůžovělé. Část čenichu je neosrstěná. Většinu života tráví v podzemních labyrintech, na povrch vylézá méně než ostatní rejskovci. Velice dobře šplhá.

Rozšíření: Není druhem vysloveně horským, ale lesním a chladnomilným. Upřednostňuje vlhká místa, zejména na březích vodních toků v bučinách, jedlo-bučinách i smrcinách. Šumava je jednou z důležitých oblastí jeho ostrůvkovitého reliktního rozšíření v horách střední Evropy.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Myšice lesní

Třída: savci **Řád:** hlodavci **Čeleď:** myšovití

Mládata: Rozmnožování začíná již v únoru a trvá až do října. Samice rodí opakovaně 4–5 (1–9) mláďat. Mláďata zůstávají se samicí 3 týdny. Za rok může odchovat až 27 mláďat.

Délka života: V zajetí se dožívá až 4 let, v přírodě se průměrný věk pohybuje mezi 3–6 měsíci.

Potrava: Semena, plody, drobní živočichové (pavouci, larvy i dospělý hmyz, měkkýši, žížaly). Požírá také houby, mechorosty či háčky. Na podzim si dělá zásoby žaludů.

Popis: Je největší ze čtyř u nás žijících myšic. Srst má v dospělosti ryšavě hnědou až kaštanovou. Na hrdle má výraznou žlutou skvrnu. Má zásadně noční, jednovrcholovou aktivitu a úkryty opouští až po setmění. Šplhá až do výšky 23 m. Staví si hnízda z trávy nejen na zemi mezi kořeny stromů, pod kameny či v dříví, ale i ve stromových dutinách a budkách pro ptáky.

Rozšíření: Na odpovídajících stanovištích běžně osídluje celé naše území. Primárně obývá lesní prostředí všeho druhu, zejména však listnaté lesy, méně osídluje snad jen smrkové či borové monokultury. Oblíbené má také křovinaté stráně, břehové porosty či okolí vodních toků.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Plíšek lískový

Třída: savci **Řád:** hlodavci **Čeleď:** plchovití

Mládata: Od dubna do srpna může mít samice dva, výjimečně i tři vrhy se 3–6 (1–7) mláďaty. Mláďata zůstávají u samice 5–7 týdnů.

Délka života: 3–4 roky.

Potrava: Živí se nektarem květín, požírá různé plody (bobule), hmyz (mšice, housenky) a pupeny, před hybernací zejména lískové ořechy.

Popis: Nejmenší z čeledi plchovití. Má kratší zakulacenou hlavu, menší zaoblené boltce a přiléhavě osrstěný ocas. Má relativně velké korálkovité oči. Samci žijí samotářsky, mladí jedinci se sdružují do menších skupin. V létě je aktivní především v noci, na podzim pak i přes den. Plíšci si staví pro mláďata kulovitá dvouvrstevná hnízda z listů, travin, mechů a lýčí. Hnízda pro úkryty jsou o něco menší. Tato hnízda bývají umístěna v podrostu, na křovinách i stromech do výšky 1–3 m. Zimu přečkávají zimním spánkem. Uléhají pod vrstvu spadaneho listů, do pařežů nebo v norách do míst, které nepromrzají. Probouzejí se od dubna do začátku května. Zajímavostí je, že plíšci lískoví jako jediní savci nemají slepé střevo, protože jejich potrava obsahuje málo celulózy.

Rozšíření: Nejběžnější druh plchovitých. Obývá většinou horské, podhorské a vrchovinné oblasti.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Netopýr ušatý

Třída: savci **Řád:** letouni **Čeleď:** netopýrovití

Mládata: Samice rodí jedno, výjimečně dvě slepá, neosrstěná mláďata. Narození netopýři se zprvu drží samice na břichu. Mláďata mají zhruba tři měsíce na to, aby dokázala nalovit dostatek hmyzu a vytvořit si zásoby podkožního tuku na první zimu.

Délka života: Nejvyšší stáří zjištěné u nás je 18 let, v zahraničí 30 let.

Potrava: Potravu loví při pomalém letu v lesním prostředí i v parcích. Kořist vyhledává pomocí sluchu, případně i zraku. Loví především motýli včetně housenek, dvoukřídly hmyz, brouky, chrostíky, pavouky a sekáče.

Popis: Hlavním znakem jsou boltce delší než 30 mm, které jsou nad čelem rostlé. Při letu je drží vztyčené a otočené dopředu. Při zimním spánku ve stavu strnulosti přiloží boltce k bokům těla a složí je pod křídly. Jeho tělo je hnědavé, spodina těla má nažloutlý nádech. Vydává velice slabé echolokační signály. Přezimuje jednotlivě ve sklepkách, jeskyních a štolách. Jádrem jeho sociální organizace jsou rozšířené rodinné skupinky 5–50 samic. Samci žijí jednotlivě.

Rozšíření: Původní druh smíšených a listnatých lesů. Ukrývá se v dutinách stromů, v ptačích i netopýřích budkách a šterbinovitých úkrytech na půdách. Na Šumavě jeden z nejrozšířenějších druhů netopýrů.

Ilustrace: Pavel Procházka